

Hymyile, sinut on googlattu

Paikkatietojen ja karttatyyppisten palvelujen tarjonta Internetissä kasvaa potentiaalisesti ja uusia sovelluksia syntyy jatkuvasti. Perinteisillä toimijoilla kuten kartantuottajilla ja palvelujen tarjoajilla on täysi työ pysyä kaupallisten yritysten kuten Googlen *Google Maps* -palvelun perässä saati rinnalla. Puhumattakaan suurten ikäluokkien edustajista yksittäisinä kuluttajina. Välillä jää miettimään onko kaikkia vaikutuksia ehditty kiireessä edes havaita saati pohtia syvällisemmin.

Osoitekarttapohjaisen aineiston rinnalla satelliittikuvat ja niihin liitetty aineisto kuten valokuvat, piirroket, historiatiedot, palvelut, ja vaikkapa kiinteistöjen omistustiedot, tarjoavat mielenkiintoisia kehitysmahdollisuuksia niin palvelujen tarjoajille kuin vaikkapa suunnittelijoille. Myös tavalliselle kuluttajalle vaikkapa lomamatkaa suunniteltaessa.

Uusin jopa lööppijulkisuuteen yltänyt kohun aihe on Google Maps -palveluun liitetyn *Street View* -näkyvän nopea kehittyminen ja leviäminen. Ensivaiheessa hauskaksi ajanvietteeksi koettu palvelu herättää laajentuessaan positiivisia mielleyhtymiä mutta myös kysymyksiä. Katujen kuvausten käynnistyessä meillä on herännyt kotiseutuylpeys tyyliin ”meidänkin katumme pääsee virtuaalitodellisuuteen”. Samalla kuitenkin tekniikan leviämisenopeus ja tarjolla olevan kuvamateriaalin tarkkuus ovat yllättäneet viranomaiset useissa maissa housut kintuissa tai ainakin lököttämässä, kun puhe siirtyy yksityisyyden suojaan.

Yksityisyyden korostaminen saa aivan uutta merkitystä tietoverkoissa, joissa kaikki kuvamateriaali on tarjolla käytännössä kenelle tahansa. Jatkossa kuka tahansa voi vierailta katsomassa lähes kenen tahansa kotitaloa ja ympäristöä, jos aika ja uteliaisuus antaa myöten, ja siinä sivussa bongata muutakin kiinnostavaa.

Meillä on ollut tapana naureskella englantilaisten ylikorostuneelle yksityisyyden suojalle elämän eri alueilla. Englannissahan ei tulisi kuuloonkaan julkaista esimerkiksi vero- tai maanomis-

Onko oikein, että käyntisi kotona työaikana tai naapurissa päiväkahvilla on kaiken kansan nähtävänä webissä?

tustietoja siinä laajuudessa kuin meillä pohjoismaissa pidetään itsestään selvänä. Hallinnon avoimuudella on yhä paikalliset rajansa.

On hyvä, että Englanti on ollut yhtenä ensimmäisistä mukana koekaniinina webin katukarttojen tuotannossa. Se on saanut toimia myös sensuurin etuvartiona. Englannissa verkosta on jo poistettu kohteita, joita voi pitää poliittisesti arkaluonteisina tai jopa potentiaalisina terrorismin kohteina. Tällaisia ovat luonnollisesti Parlamenttitalo, turvallisuuspalvelu MI5 tai Buckinghamin palatsi sekä pääministerin virka-asunto. Kuvien tarkkuudesta johtuen tämä on ymmärrettävää, sillä pääsivähän mielenosoittajat pääosin verkosta saadun kuvamateriaalin avulla viime vuonna Parlamenttitalon katolle osoittamaan mieltään. Mielenosoituksen sijaan pahempaankin olisi kuvia voitu käyttää.

Toistaiseksi katukuvista on riittänyt enemmän hupia kuin haittaa. Yksilötasolla pubivieraiden oksentelun esittäminen verkkokartoilla on nöyryyttävää. Joillekin julkisuus voi kuitenkin olla jopa tavoiteltavaa, sillä tarjoaahan se keinon saada se viiden minuutin julkisuus, joka nykyisin luettaneen perusoikeuksiin.

Englannin kansantalouden ja matkailun kannalta publiörvellys voi olla jopa positiivista. Näin voisi ounastella netissä liikkuvista listoista ”*palauttaa publioksentaja maailmakartalle*” -liikkeestä.

Henkilökohtaiselta kannalta kaiken kuvaaminen ja postautaminen webiin ei luonnollisesti ole hyväksyttävää. Missä

kulkee yksityisyyden raja? Onko oikein, että käyntisi kotona työaikana tai naapurissa päiväkahvilla on kaiken kansan nähtävänä webissä? Entä onko sopivaa että kaupungin kadunrakennusviraston kahvipaikkaa mainostetaan netissä kuvaamalla sen ulkopuolelle pysäköityjä viraston autojen kokoontumista jne?

Ei varmaankaan tarvitse odottaa kauaa ennen kuin ensimmäiset lähestymiskielot julkisen katukuvauksen kitkemiseksi tulevat vireille julkisuuden henkilöiden suojelemiseksi. Kuvaamista on varmasti tarpeen rajoittaa, vaikka autojen rekisterinumeroita ja ihmisten kasvot pyrittäisiinkin häivyttämään tunnistamattomiksi. Tunnistaminen on lähipiirille ja itsekullekin kuitenkin vaatteiden, auton värin ja muiden tunnusten perusteella kohtuullisen helppoa.

Sisälle asuntoon tai omakotitalon pihalle ei saa kuvata, sillä ne ovat yksityisyyden suojan piirissä. Mutta missä kulkee raja? Suomessa on uskoakseni kohdattu vasta ongelman ensimmäiset oireet. Esimakua saatiin, kun nyt jo kuopattu kiinteistöväilytyshyöti kuvasi potentiaalisia myyntikohteita verkkosivuilleen. Massiivinen kuvaaminen synnyttää ensi innostuksen jälkeen varmasti enemmänkin keskustelua.

Useimmille meistä verkkojen kartta- ja kuvapalvelut tarjoavat vähintäänkin viihdykettä, joskus tietoa, ja parhaimmillaan kassavirtaa tai ainakin helpotusta työhön.



MARKKU VILLIKKA
markku.villikka@welho.com